

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. marraskuuta 2022
(OR. en)

14477/22

LIMITE

CYBER 353
JAI 1430
DATAPROTECT 303
MI 799
CSC 505
CSCI 163
CODEC 1686
IA 179

Toimielinten välinen asia:
2022/0272(COD)

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	14680/22, 12429/22 + ADD 1-6
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden horisontaalisista kyberturvavaatimuksista ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta – Tilanneselvitys

Puheenjohtajavaltio laati tilanneselvityksen ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden horisontaalisista kyberturvavaatimuksista ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta, jotta saataisiin käsitys neuvoston valmisteluelinten tähänastisesta työstä ja ehdotuksen käsittelyn tilanteesta.

Puheenjohtajavaltio esitteli tämän selvityksen kyberkysymysten horisontaaliselle työryhmälle sen kokouksessa 18. marraskuuta 2022.

JOHDANTO

1. Komissio hyväksyi 15. syyskuuta 2022 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden horisontaalisista kyberturvavaatimuksista ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta. Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen esitteli idean ensimmäisen kerran syyskuussa 2021 pitämässään unionin tilaa käsitelleessä puheessaan, ja sitä käsiteltiin 23. toukokuuta 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä Euroopan unionin kybertoimien kehittämisestä, joissa komissiota kehoitettiin ehdottamaan yhteisiä kyberturvallisuusvaatimuksia verkkoon liitetyille laitteille ennen vuoden 2022 loppua. Ennen kyseisen idean esittelyä aihetta käsiteltiin jo internetiin yhdistettyjen laitteiden kyberturvallisuudesta 2. joulukuuta 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä, joissa korostettiin, että on tarpeen arvioida horisontaalista lainsäädäntöä ja määrittellä myös tarvittavat edellytykset markkinoille saattamiselle internetiin liitetyjä laitteita koskevien kaikkien asiaankuuluvien kyberturvallisuuden näkökohtien, kuten saatavuus, eheys ja luotettavuus, käsittelemiseksi pitkällä aikavälillä.
2. SEUT-sopimuksen 114 artiklaan perustuvan ehdotuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden kyberturvavaatimukset kaikissa jäsenvaltioissa ja välttää eri säädöksistä johtuvat päällekkäiset vaatimukset. Ehdotuksella pyritään korjaamaan nykyisen kyberturvallisuuslainsäädännön puutteet varmistamalla, että digitaalisia elementtejä sisältävät tuotteet eli esimerkiksi esineiden internetin tuotteet, kuten verkkoon liitetyt kodin valvontakamerat, jääkaapit, televisiot, lelut ja ei-sisäänrakennetut ohjelmistot, ovat turvallisia koko toimitusketjussa ja koko niiden elinkaaren ajan. Siinä myös selvennetään yhteyksiä voimassa olevaan lainsäädäntöön ja parannetaan sen johdonmukaisuutta. Lisäksi ehdotuksessa annetaan käyttäjille mahdollisuus ottaa kyberturva huomioon valitessaan ja käyttäessään digitaalisia elementtejä sisältäviä tuotteita

3. Ehdotuksessa vahvistetaan erityisesti

- säännöt digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden markkinoille saattamiselle niiden kyberturvallisuuden varmistamiseksi,
- digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden suunnittelua, kehittämistä ja tuotantoa koskevat olennaiset vaatimukset ja näihin tuotteisiin liittyvät talouden toimijoiden kyberturvavelvoitteet,
- olennaiset vaatimukset haavoittuvuuksien käsittelyprosesseille, joita valmistajat ovat ottaneet käyttöön varmistaakseen digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden kyberturvallisuuden koko niiden elinkaaren ajan, sekä näihin prosesseihin liittyvät talouden toimijoiden velvoitteet ja
- markkinavalvontaa ja edellä mainittujen sääntöjen ja vaatimusten noudattamisen valvontaa koskevat säännöt.

KÄSITTELYN TILANNE NEUVOSTON VALMISTELUELIMISSÄ

4. Kyberkysymysten horisontaalinen työryhmä alkoi käsitellä ehdotusta 21. syyskuuta 2022, jolloin komissio järjesti yleisesittelyn. Tämän yleisesittelyn jälkeen työryhmä keskusteli vaikutustenarvioinnista kokouksessaan 28. syyskuuta 2022. Useat jäsenvaltiot tekivät tarkasteluvarauksia arvioinnin lisätarkastelua varten.
5. Kyberkysymysten horisontaalinen työryhmä kävi asetusehdotuksen tekstin läpi kokonaisuudessaan kokouksissaan 5., 12., 19. ja 26. lokakuuta 2022. Näin jäsenvaltiot pystyivät pyytämään ja saamaan komissiolta yksityiskohtaisia selvityksiä ehdotetun asetuksen kaikista artikloista ja liitteistä.

6. Lisäksi komissio antoi 9. marraskuuta 2022 pidetyssä kyberkysymysten horisontaalisen työryhmän kokouksessa yksityiskohtaisen selvityksen unionin tuotevastuusäännöistä keskittyen erityisesti äskettäin julkaistuun ehdotukseen tuotevastuuta koskevaksi direktiiviksi sekä ehdotetun asetuksen ja unionin tuotevastuusääntöjen vuorovaikutukseen.
7. Puheenjohtajavaltion pyynnöstä ja jäsenvaltioiden kiinnostuksen perusteella komissio järjesti 13. lokakuuta 2022 uutta lainsäädäntökehystä käsitelleen verkkoseminaarin, jossa selkeytettiin ehdotetun asetuksen perustana olevan EU:n tuotelainsäädännön uuden lainsäädäntökehysten rakennetta ja perustekijöitä. Lisäksi komissio antoi yksityiskohtaisia tietoja poikkeuksista asetusehdotuksen uuteen lainsäädäntökehykseen.
8. Neuvosto antoi 17. lokakuuta 2022 päätelmät tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun turvallisuudesta. Päätelmissä oltiin tyytyväisiä ehdotettuun asetukseen, jota pidettiin tärkeänä lainsäädäntövälineenä, jolla edistetään digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden turvallista kehittämistä ja varmistetaan, että kyberturvallisuus otetaan huomioon digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden koko elinkaaren ajan. Lisäksi neuvosto totesi, että ehdotetulla asetuksella voidaan merkittävästi vahvistaa tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun turvallisuutta, ja se kannusti rakentaviin neuvotteluihin ja asetusehdotuksen ripeään hyväksymiseen.
9. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa¹ ehdotuksesta 9. marraskuuta 2022.
10. Jäsenvaltiot suhtautuivat asetusehdotukseen laajalti myönteisesti ja kannattivat yleisesti sen yleistavoitteita kyberkysymysten horisontaalisen työryhmän kokouksissa, joissa asetusehdotusta käytiin läpi. Useat jäsenvaltiot korostivat, että asetusehdotuksessa tärkeä tekijä on sen horisontaalinen luonne on.

¹ Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto 8/2022.

11. Keskusteluissa jäsenvaltiot pyysivät selvennyksiä ehdotuksen soveltamisalasta, ja erityisesti siitä, missä määrin se kattaa ohjelmistopalvelut (Software-as-a-Service) ja kuinka laajalti yksinomaan kansalliseen turvallisuuteen ja sotilaalliseen käyttöön liittyviä tarkoituksia varten kehitetyt tuotteet jätetään soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi jäsenvaltiot totesivat, että kriittisten tuotteiden määrittelystä on keskusteltava perusteellisesti. Jäsenvaltiot korostivat myös tarvetta selkeyttää vuorovaikutusta muun asiaankuuluvan lainsäädännön, kuten tarkistetun verkko- ja tietoturvadirektiivin tai kyberturvallisuusasetuksen, kanssa. Eräät jäsenvaltiot korostivat myös, että joitakin asetusehdotuksessa käytettyjä termejä on selvennettävä.
12. Lisäksi jäsenvaltiot kehottivat arvioimaan tarkasti ehdotetun asetuksen mukaisten velvoitteiden aiheuttamaa rasitetta sellaisille pienille ja keskisuurille yrityksille ja startup-yrityksille, jotka kehittävät ja valmistavat asetusehdotuksen soveltamisalaan kuuluvia digitaalisia elementtejä sisältäviä tuotteita. Jotkin jäsenvaltiot toivoivat, että ehdotusta olennaisten vaatimusten noudattamisen rajoittamiseksi tuotteen oletettuun käyttöikänsä tai viiteen vuoteen tuotteen saattamisesta sisämarkkinoille, sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi, tarkastellaan huolellisesti.
13. Lisäksi ehdotuksen läpikäynnin yhteydessä käydyt keskustelut osoittivat, että Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston (ENISA) roolista ja tehtävistä olisi keskusteltava lisää.
14. Puheenjohtajavaltio pyysi kyberkysymysten horisontaalisessa työryhmässä käytyjen keskustelujen jälkeen jäsenvaltioita toimittamaan kirjallisia huomautuksia ehdotetun asetuksen soveltamisalasta ja vapaata liikkuvuutta koskevasta lausekkeesta, mukaan lukien 2 ja 4 artikla ja osittain 3 artikla. Sekä nykyinen puheenjohtajavaltio Tšekki että tuleva puheenjohtajavaltio Ruotsi uskovat, että soveltamisalaan ja vapaata liikkuvuutta koskevaan lausekkeeseen liittyvien kysymysten käsittely kyberkysymysten horisontaalisen työryhmän ensimmäisissä neuvottelustunnoissa selkeyttää ehdotetun asetuksen sovellettavuutta ja tarjoaa hyvän perustan tuleville neuvotteluille.
15. Puheenjohtajavaltio aikoo laatia jäsenvaltioiden kirjallisten kannanottojen ja kyberkysymysten horisontaalisen työryhmän työskentelyn pohjalta kompromissitekstin soveltamisalaa ja vapaata liikkuvuutta koskevasta lausekkeesta.

16. Kaiken kaikkiaan kyberkysymysten horisontaalinen työryhmä on pitänyt Tšekin puheenjohtajakaudella kymmenen kokousta kyberresilienssisäädöstä koskevasta ehdotuksesta.
17. Seuraava puheenjohtajavaltio Ruotsi aikoo jatkaa työtä tässä tärkeässä asiakokonaisuudessa nykyisen puheenjohtajavaltion Tšekin saavuttaman edistymisen pohjalta.
18. Edellä esitetyn perusteella pysyvien edustajien komiteaa ja neuvostoa pyydetään panemaan merkille edistyminen asetusehdotuksen tarkastelussa.
